

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

කෘෂිකර්ම විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමග සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව, මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

ආයතනයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය නොකළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනත්තාවිත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලැසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ආයතනය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුණුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීති, රීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිත කර ඇති බව.

1.5 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති හා රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 11 වන වගන්තිය	ආයතනයේ සියලුම අතිරික්ත මුදල්, විෂයභාර අමාත්‍යවරයාගේ හා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය මත ආයෝජනය කළ යුතු වුවද, රු.819,261,843 ක අතිරික්ත මුදල් ආයෝජනය කිරීමේදී එපරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.	මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගෙන ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජනය කිරීමට ප්‍රායෝගික දූෂ්කර වන බැවින් ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත ආයෝජනය කළ බව.	මුදල් පනතේ විධිවිධාන වලට අනුව විධිමත් අනුමැතිය මත අතිරික්ත මුදල් ආයෝජනය කළ යුතුය.
(ආ) 2023 මාර්තු 29 දිනැති අංක SEC/2023/E/01 දරන දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවේ අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු (APIT) මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයින් සහ බාහිර දේශකවරු වෙනුවෙන් දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ගෙවිය යුතු අත්තිකාරම් පුද්ගල ආදායම් බදු මුදල රු. 6,906,981 ක් වුවද, ඉන් රු.6,187,630 ක් දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත අඩුවෙන් ගෙවා තිබුණි.	මෙම ගැටළුකාරී තත්ත්වය දැනට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය මගින් සමනයට පත් කර ඇති අතර බාහිර දේශකවරුන් ස්වාධීන සේවා සපයන්නන් (Independent service provider) සේ සලකා එම සේවා බාණ්ඩයට අදාළ වන 5% බදු ප්‍රතිශතය ඔවුන්ගෙන් අය කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.	අදාළ චක්‍රලේඛවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) 2017 ජූලි 10 දිනැති අංක 10/2017 දරන විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ ආයතනික චක්‍රලේඛ ලිපිය	ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂකවරයාගේ පැමිණීම හා පිටවීම ඇතිලි සලකුණු යන්ත්‍ර මගින් සනාථ කර ගැනීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වැටුප් හා දීමනා ලෙස රු. 8,059,989 ක් ගෙවා තිබුණි.	අධ්‍යක්ෂ තනතුරේ වැඩකටයුතු පැය අටකට ලඝු නොවේ. එම සේවය නිවාඩු දිනවලදී ද අවශ්‍ය අවස්ථා වලදී කාර්යාල වෙලාවන් වලින් පිටදී ද සිදුවේ.	චක්‍රලේඛයේ නියමයන්ට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) 2018 මැයි 18 දිනැති අංක UGC/L/2020 දරන විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභා ලිපිය	සියලුම පශ්චාත් උපාධි ආයතනවල කළමනාකරණ මණ්ඩලයේ සම්පූර්ණ සාමාජිකත්වය උපරිමය සාමාජිකයින් 11 දෙනෙකුට සීමා කළ යුතු බව දක්වා තිබුණද, සාමාජිකයින් 12 දෙනෙකුගේ සිට 25 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත කළමනාකරණ මණ්ඩලයක් පත් කර 2019 වර්ෂයේ සිට 2024 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ රැස්වීම් වාර 42 ක් සඳහා සහභාගිත්ව දීමනා වෙනුවෙන් එකතුව රු. 2,390,759 ක් වැඩිපුර වැයකර තිබුණි.	මේ සම්බන්ධයෙන් ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය පාලක සභාවේ හා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ අනුමැතියට ඉදිරිපත් කර අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරන බව .	චක්‍රලේඛයේ නියමයන්ට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ)	2018 නොවැම්බර් 26 දිනැති අංක 15/2018 දරන විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභා වක්‍රලේඛය.	මහා භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව 2020 අගෝස්තු 24 දෙසැම්බර් දක්වා කාලය තුළ රු. 1,038,600 ක මුදලක් සේවක අග්‍රහාර රක්ෂණ භාරකාර අරමුදල වෙත ගෙවා තිබුණි.	අදාළ වක්‍රලේඛය කළමණාකරණ අනුමැතිය සහිතව සේවක අග්‍රහාර රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය සඳහා වන ආයතනයේ දායක මුදල් ගෙවා ඇති බව.	අනුව වක්‍රලේඛ මණ්ඩල උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
-----	--	--	--	--

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.4,727,072 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 92,669,656 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.87,942,584 ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. පුනරාවර්තන ප්‍රදාන කිසිවක් රජය මගින් නොලැබීම හා බාහිර දේශන ගාස්තු වැඩිවීම මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමණාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	ගිණුම්කරණ පරිගණක පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම වෙනුවෙන් 2017 අගෝස්තු 14 දින පෞද්ගලික ආයතනයක් සමඟ රු.2,100,000 කට ගිවිසුම් ගතවී අත්තිකාරම් වශයෙන් එදිනම රු.1,050,000 ක් ගෙවා තිබුණු අතර වසර 08 කට අධික කාලයක් ගතවී තිබියදී පරිගණක පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමේ කටයුතු අවසන් කිරීමට අපාහොසත් වී තිබුණි.	ගිණුම්කරණ කටයුතු වල නිරවද්‍යතාව පිළිබඳ ඇතිවූ ගැටළු සහගත තත්ත්වය මත ගිණුම්කරණ පද්ධතියේ ස්ථාපන කටයුතු ප්‍රමාද වී ඇති අතර හැකි ඉක්මනින් පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කරන බව.	පරිගණක පද්ධතියේ කටයුතු අවසන් කර උපයෝජනය කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගත යුතුය.
(ආ)	වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලසුම් අනුව 2022 සිට 2024 වර්ෂය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ ක්‍රියාත්මක කළයුතු පශ්චාත් උපාධි හා ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා 05 ක් සඳහා කිසිදු ශිෂ්‍යයෙකු ලියාපදිංචි කර නොතිබුණු අතර MSc / Master in Tropical Agriculture හා MSc/ Master In Tropical Soil Management යන පාඨමාලා 02 ආයතනය ආරම්භයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට කළමනාකරණය අපොහොසත් වී තිබුණි.	විදේශීය සිසුන් ඉලක්ක කර සැකසූ මෙම පාඨමාලා සඳහා ආකර්ෂණීය පාඨමාලා ගාස්තු ක්‍රමවේද හා තාක්ෂණික ප්‍රචාරණ ක්‍රමවේද හරහා සිසුන් ආකර්ෂය කර ගැනීමට කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව	සියලු පාඨමාලා සඳහා උපරිම ධාරිතාවයෙන් යුතුව සිසුන් බඳවා ගෙන ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.